

جمهوری اسلامی ایران

انتشارات، شماره ۴۴۶

اصول کشاورزی زیستی (ادگانیک)

تألیف:

جی. والاس

ترجمه:

علیرضا کوچکی - احمد غلامی

عبدالمحیمد مهدوی دامغانی - لیلی تبریزی

Wallace, Janet

والس، جانت

اصول کشاورزی زیستی (ارگانیک) تألیف جانت والاس؛ ترجمه علیرضا کوچکی ... [و دیگران] . مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۴
مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۹۶ ص. مصور. — (انشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛ شماره ۴۴۶)
(ISBN: 964-386-101-5)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

Organic field crop handbook.

عنوان اصلی:

کتابنامه: ص. ۳۷۸-۳۶۷

۱. کشاورزی ارگانیک. ۲. کشاورزی -- جنبه‌های اقتصادی. ۳. کشاورزی -- تأثیر بر محیط زیست.
۴. کشاورزی پایدار، الگ. کوچکی، علیرضا، ۱۳۲۶ - ، مترجم، ب. دانشگاه فردوسی مشهد. ج. عنوان.

۶۲۱/۵۸۴

۶۰۵/۵

م ۸۴-۲۶۹۹۴

کتابخانه ملی ایران

انشارات، شماره ۴۴۶

اصول کشاورزی زیستی (ارگانیک)

تألیف

جی، والاس

ترجمه

دکتر علیرضا کوچکی - احمد غلامی

عبدالمحجید مهدوی دامغانی - لیلی تبریزی

ویراستار علمی

دکتر ہرویز رضوانی مقدم

وزیری، ۳۸۶ صفحه، ۵۰۰ نسخه، چاپ سوم، زمستان ۱۳۹۳

امور فنی و چاپ: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

بها: ۱۰۰۰۰۰ رویال

ISBN: 964-386-101-5

شابک ۵-۱۰۱-۳۸۶-۹۶۴

فهرست

بخش اول: مقدمه

فصل ۱	اصول کشاورزی زیستی ۳
فصل ۲	پایداری زیست محیطی ۷
فصل ۳	جهندهای اقتصادی کشاورزی زیستی ۱۱
فصل ۴	گذار از کشاورزی رایج به ریستی ۱۵
فصل ۵	استانداردها و گواهی زیستی ۱۹

بخش دوم: روش‌های کشاورزی زیستی

فصل ۶	حیات خاک ۲۷
فصل ۷	حاصلخیزی خاک ۳۷
فصل ۸	خصوصیات فیزیکی خاک ۶۵
فصل ۹	کود سبز ۷۱
فصل ۱۰	مدیریت کود دامی و کمپوست ۸۹
فصل ۱۱	حفظ خاک و آب ۱۱۵
فصل ۱۲	مدیریت علفهای هرز ۱۲۳
فصل ۱۳	مدیریت آفات و بیماریها ۱۴۵
فصل ۱۴	مقاومت افقی ۱۵۵

۱۵۹	فصل ۱۵ تولید بذر .....
۱۶۹	فصل ۱۶ کشاورزی زیستی و مهندسی ژنتیک .....
۱۷۹	فصل ۱۷ تولید محصولاتی با کیفیت مناسب .....
بخش سوم: طراحی تناوب‌های زراعی	
۱۹۱	فصل ۱۸ اصول تناوب زراعی .....
۲۰۳	فصل ۱۹ کشت مخلوط .....
۲۱۱	فصل ۲۰ نمونه‌هایی از تناوب زراعی .....
۲۲۵	فصل ۲۱ برنامه در تناوب زراعی .....
بخش چهارم: گیاهان زراعی	
۲۳۷	فصل ۲۲ غلات .....
۲۶۷	فصل ۲۳ جبویات .....
۲۹۹	فصل ۲۴ گیاهان پهن برگ و سایر گیاهان زراعی .....
۳۵۵	فصل ۲۵ گیاهان علوفه‌ای .....
۳۶۶	ضمیمه الف .....
۳۶۷	ضمیمه ب: منابع و مواردی برای مطالعات بیشتر .....
۳۷۹	ضمیمه ج : واژه نامه .....

مقدمه مترجمین

گرچه تولید محصولات کشاورزی برای استفاده از کودهای آلی و عدم استفاده از مواد شیمیایی از سایه بسیار زیادی پرخوردار است، ولی آنچه امروزه تحت عنوان کشاورزی زیستی (ارگانیک) مطرح است نه تنها منکری به این اصول است بلکه جنبه‌های مختلف زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی را در بر دارد. بهمین دلیل امروزه کشاورزی زیستی به عنوان نوعی فعالیت تولید محصولات کشاورزی است که دارای ارزش‌های حقوقی می‌باشد و از شاخصه‌ها و استانداردهای یکنواختی در سطح جهان پیروی می‌کند. علاوه بر آن کشورهای مختلف نیز با توجه به شرایط اقتصادی، اجتماعی و توانایی‌های تکنولوژیک خود استانداردهای ملی در رابطه با تولیدات زیستی وضع کرده‌اند. بدین ترتیب، تولیدات زیستی را در حقیقت می‌توان نوعی تولیدات استاندارد کشاورزی نلقی کرد که دارای ویژگی‌های خاص خود است و هر تولید کننده‌ای برای تولید چنین محصولاتی باید از این نوع استانداردها بعیت کند.

در کشور ما هنوز تولیدات زیستی در قالب مفاهیم جدید آن جایگاهی پیدا نکرده است ولی خوشبختانه در سالهای اخیر آگاهی عموم در این رابطه افزایش پیدا کرده است و ممکن از راههای مهم اطلاع رسانی، انتشار منابع علمی در این زمینه بوده است. کتاب حاضر دومنون کتابی است که در رابطه با تولیدات زیستی در سطح کشور منتشر شده است. گرچه هر دو کتاب در کشورهایی نوشته شده‌اند که شرایط محیطی، اقتصادی و اجتماعی آنها با کشور ما متفاوت است ولی اصول کلی مربوطه قابل تعمیم به هر شرایطی است. کتاب حاضر نیز که توسط اتحادیه تولید کنندگان محصولات زیستی کانادا نوشته شده است بیشتر مربوط به شرایط آن کشور است و نمونه‌های ذکر شده عمدتاً به آن کشور اختصاص دارد ولی به هر حال در حال حاضر منابع علمی در قالب کتاب در این زمینه بسیار اندک است و این منع علمی از جمله کتابهای اولیه‌ای است که در این رابطه به رشته تحریر در آمده است.

مجموعه حاضر برگردان کتاب Organic Field Crop Handbook نوشته J.Wallace است که در فصول اول آن با مقدمه‌ای بر اصول کشاورزی زیستی، پایداری زیست محیطی، جنبه‌های اقتصادی، استانداردها و گواهی زیستی، روش‌های کشاورزی زیستی، مدیریت کود، آفات، بیماریها و علوفه‌ای هرز به تshireح موارد ذکر شده پرداخته شده است و در فصول انتهایی طراحی تراویهای زراعی و معروفی گیاهان زراعی مختلف مورد بحث قرار گرفته است.

امیدواریم که چاپ مجموعه حاضر گام مفیدی در جهت اطلاع رسانی و آگاهی علمی بیشتر به دانشجویان، پژوهشگران و علاقمندان به این نوع تولیدات کشاورزی باشد. بدون شک ارائه نقطه نظرات ارزشمند پیشنهادی خوانندگان محترم در جهت کمک به رفع نقاطیص و کاستی‌های موجود بسیار ارزشمند و موثر خواهد بود.

مترجمان